

ת"פ 1222/11/16 - מדינת ישראל נגד דוד אשר

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 1222-11-16 מדינת ישראל נ' אשר

בפני בעניין: כבוד השופטת בכירה יעל אברם
המאשימה

מדינת ישראל

נגד

דוד אשר ת.ז.
ע"י ב"כ עו"ד צחי רז

הנאשם

גזר דין - נימוקים

1. הנאשם, כבן 21 במועד הרלבנטי, הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירות שעניינן - פריצה לרכב וגניבה מתוכו, הסתייעות ברכב לביצוע עבירות והונאה בכרטיס חיוב שנגנב מן הרכב. העבירות בוצעו ביחד עם אחר (להלן: "שמעון"). ההתפרצות והגניבה בפועל בוצעו ע"י שמעון, שניפץ את חלון הרכב וגנב מתוכו תיק.

2. לא ניתן להקל ראש בעבירות שנעברו כלפי קורבן תמים - בעלת הרכב.

הערך החברתי שנפגע מוכר וכן כלל ההלימה. עם זאת, כל אירוע וכל נאשם נמדדים על פי נסיבותיהם.

בעניין הענישה האינדיווידואלית - החלטת בימ"ש מחוזי חיפה - ע"פ 675/05, אבוטבול נ' מדינת ישראל

באותו מקרה הורשע הנאשם, בעל עבר פלילי, בעבירה שעניינה התפרצות לדירת מגורים וגניבת רכוש בשווי כ-29,000 ש"ח. לנוכח המלצת שירות המבחן והסיכוי לשיקום - הומר מאסר בפועל בן שנה שהוטל בבימ"ש שלום, במאסר של 6 חודשים בעבודת שירות. במסגרת החלטה זו - אזכורי הפסיקה בעניין כלל האינדיבידואליזציה בענישה (להלן: "אבוטבול").

בנוסף - רע"פ 5066/09 - ירון אוחיין - החלטת בימ"ש עליון מאפריל 2010, סעיף 10 לפסק הדין:

"ביסוד הענישה אינו עומד שיקול אחד ויחיד, אלא מכלול של שיקולים. במלאכת הענישה בכל מקרה ומקרה חייב השופט למצוא את המשקל הראוי שיש להעניק לכל אחד מהשיקולים הנזכרים, תוך שהוא מודע לכך כי לעיתים קרובות שיקול אחד בא על חשבוננו של שיקול אחר. מכאן, שהעונש אשר מוטל בסופו של דבר על הנאשם, אינו אלא תוצאה 'משוקללת' - אם תרצה פשרה - של השיקולים השונים שיש להביאם בחשבון. מלאכת 'שקלול' זו אינה מלאכה מדעית, אך היא אף אינה מלאכה שרירותית. היא ענין שבשיקול דעת, הנעשה על הרקע הכללי והאינדיבידואלי..." (הדגשה שלי, י.א, להלן: "אוחיון").

בעניין אוחיון, הורשע הנאשם בביצוע מספר גדול של עבירות רכוש מסוג פשע (בעיקר התפרצויות לדירות קשישים), שבוצעו עם אחרים, לאחר תכנון, בתחכום רב, תוך ביצוע עבירות חמורות נוספות. העבירות בוצעו כלפי קשישים, שחלקם נאלצו להגיע לבית המשפט ולמסור עדויות. ביהמ"ש העליון הפחית באופן משמעותי מעונש המאסר אשר נגזר על המערער בבית משפט שלום ואושר במחוזי, כך לאחר שקלול נסיבות ולנוכח תקווה לאופק שיקומי לאחר השחרור. לנאשם היה עבר פלילי מכביד וחריג במיוחד.

3. נסיבות.

מעיון בכתב האישום עולה כי הפורץ והגנב בפועל היה שמעון ולא הנאשם. בנסיבות אלה חלקו של הנאשם קטן יותר והוא, לכאורה, נגרר אחרי שמעון, הבוגר והמנוסה.

כל העבירות כאן מהוות אירוע אחד, כהגדרתו בפסיקה. בעניין זה - החלטות בימ"ש עליון - רע"פ 4760/14 קסלמן ואח', רע"פ 5643/14 אחמד עיסא, ע"פ 6341/14 ניסים בן עישטי וע"פ 5669/14 - לופוליאנסקי.

העבירות כאן אינן ברף גבוה של עבירות מסוגן (מבלי להקל ראש). הנזק הפיסי העיקרי לרכב התבטא בשבירת שמשה. אשר לנזק הכספי הנובע ממשירת הכספים - מרבית הניסיונות למשיכת כסף בכרטיס האשראי הגנוב לא צלחו. כאשר משיכת הכספים עלתה יפה - הסכום שהוצא עמד על 350 ₪.

4. הבנייה.

העונש המקובל בעבירות מעין אלה נע לרוב על ציר המאסר הקצר, כולל בעבודת שירות. מטבע הדברים, במקרים מסויימים מסתפקים בתי המשפט בעונש מותנה ובמקרים חמורים מוטל מאסר בפועל ממושך יותר. בענייננו, מתקיימות נסיבות מנמיכות מיתחם. ביניהן - העובדה כי עסקינן באירוע אחד ללא תחכום מיוחד, במקום גלוי לעין, באמצע היום.

כפי שצויין - הנזק בפועל איננו ברף הגבוה וחלקו של הנאשם בעבירות ההתפרצות והגניבה קטן יותר.

בנוסף, גם הרקע לביצוע העבירות גורם במקרה זה להנמכת מתחם. הרקע כאן - קשיים אישיים של הנאשם וחולשה אישיותית. אלה גרמו לנאשם להיגרר אחרי גורמי שוליים.

בנסיבות הנ"ל מתקיימים רכיבים מסויימים מנמיכי מיתחם.

בענייננו - שירות המבחן אליו הופנה הנאשם ממליץ על מסלול טיפולי יעודי. נסיבות אלה מאפשרות גם חריגה ממיתחם לקולא.

5. העונש הספציפי.

גם כאן מתקיימות נסיבות מקלות מסויימות הגורמות למיקום העונש בחלקו הנמוך יותר של המתחם: ההודאה המיידית, שיתוף הפעולה, נטילת אחריותו חרטה, גילו הצעיר של הנאשם, המציבו בקטגוריית ה"בגירים צעירים", כאשר בעניינם הענישה מתונה יותר. יצוין כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכי שירות המבחן התרשם כי הוא משתף פעולה בתהליך טיפולי במסגרת יכולותיו. בנסיבות אלה, הומלץ על העמדתו במבחן, שיכלול טיפול ייעודי ושילובו במערכת השכלה (- השלמת לימודים).

שירות המבחן סבור כי העונש הראוי הינו - מאסר בעבודת שירות.

6. **ניסיתי לאזן בין האינטרסים הרלבנטיים השונים. מטבע הדברים התחשבתי בנסיבות, הודאה, שיתוף פעולה עם הרשויות ונטילת אחריות, ברקע לביצוע העבירות - קשיים וחולשה אישיותית, בהתחשב בכך שעסקינן באירוע אחד, בהתחשב בחלקו הקטן ביותר של נאשם זה בביצוע העבירות המרכזיות, לנוכח היקף הנזק שאיננו גבוה יחסית, לנוכח המסלול הטיפולי והמלצת שירות מבחן, אני גוזרת דינו של הנאשם כדלקמן:**

א. מאסר למשך 4 חודשים, שירוצה בעבודת שירות במרכז רפואי "רעות", בהתאם לחוות דעת הממונה.

תחילת ריצוי העונש במקום העבודה ביום 10.12.17 בשעה 08:30.

הנאשם יתייצב בפני המפקח על עבודת שירות ביחידת עבודות שירות מחוז מרכז, ברמלה, ביום 10.12.17 בשעה 08:30.

ב. מאסר על תנאי של 6 חודשים ואולם הנאשם לא ישא בעונש זה אלא אם יעבור תוך שנתיים עבירת רכוש מסוג פשע ו/או עבירה שעניינה הונאה בכרטיס חיוב ויורשע עליה.

ג. חתימה על התחייבת בסך 3,000 ₪ בערבות עצמית להימנע מלעבור עבירת רכוש מסוג פשע או הונאה בכרטיס חיוב תוך שנה מהיום.

ד. אני פוסלת הנאשם מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים שלא יעבור כל עבירת רכוש מסוג פשע.

ה. אני מורה לנאשם לפצות את בעלת הרכב, ע.ת. מס' 1, בסכום של 2,000 ₪. סכום זה יועבר למתלוננת באמצעות מזכירות ביהמ"ש ב-5 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 15.7.18.

7. אשר לפסיקה.

***בעבירות רכוש מסוג פשע, חמורות לאין שיעור מאלה בענייננו (מרביתן התפרצויות לדירות) - הוטלו הן בביהמ"ש העליון והן בביהמ"ש מחוזיים - עונשים בהיקף של חודשי מאסר ספורים כולל בעבודת שירות. לענייננו ניתן להסיק מכוח קל וחומר.**

* בעניין אבוטבול - ע"פ 675/05 - מחוזי חיפה - הופחת בבימ"ש מחוזי עונשו של נאשם בעבירות התפרצות לדירה וגניבה שנסיבותיהן בעייתיות, ל-6 חודשי מאסר בעבודת שירות. גם כאן בהתחשב בנסיבות שונות שביהמ"ש מצאן רלבנטיות ולמרות עברו הפלילי של הנאשם.

* בעניין אוחיון - רע"פ 5066/99 - בימ"ש עליון - הופחת משמעותית עונשו של נאשם בבימ"ש עליון באופן שהענישה בגין כל אירוע עמדה על חודשי מאסר ספורים. כך נפסק למרות מספרן הגדול של העבירות, התכונן המוקדם, הביצוע בחבורה, העובדה שההתפרצויות תוכננו לבתי קשישים דווקא ועברו הפלילי הכבד במיוחד של הנאשם. זאת לנוכח נסיבות מקלות שביהמ"ש מצאן רלבנטיות (סיכוי לשיקום לאחר השחרור). בעניין אוחיון הורשע הנאשם גם בעבירות הונאה בכרטיסי חיוב ובעבירות סמים מסוג פשע.

* עפ"ג 27721-03-14 - מחוזי ים - מ"י נ' בן אבו - אישר ביהמ"ש המחוזי מתחם ענישה בעבירות התפרצות לדירה, הנע בין שישה חודשי מאסר בעבודת שירות לשנת מאסר בפועל: "לנוכח מהות העבירות הנדונות (שתי עבירות התפרצות כאשר באחת מהן אף בוצעה גניבה), נסיבות ביצוען ורמת הענישה הנהוגה, סבורים אנו כי אין מקום להתערב בערעור דנן במתחם הענישה שקבע בית משפט קמא, דהיינו - עונש הנע בין ששה חודשי מאסר בעבודת שירות, לשנת מאסר בפועל, אם כי ניתן היה לקבוע בגדרו של מתחם זה רף מרבי גבוה יותר. אכן, לאור עברו הפלילי של המשיב, היה לכאורה מקום להשית עליו מאסר ממושך יותר מזה שהוטל".

* עפ"ג 30269-08-13 מחוזי מרכז - מ"י נ' משה סלח, שם קבע ביהמ"ש בעניין המיתחם כדלקמן -

"לפיכך סבורים אנו כי מתחם העונש ההולם שראוי לקבוע בענייננו, נע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודת שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל" (הדגשה שלי, י.א.).

* ע"פ 370/14 - בימ"ש עליון - ניטשה נ' מדינת ישראל - העונש הועמד על 6 חודשים בעבודת שירות בשתי עבירות שעניינן התפרצות וגניבה. זאת למרות שבוצעו בחבורה, בעקבות קשר פלילי ותכנון מדוקדק. ביהמ"ש העליון לא התערב בקביעת המתחם שמתחיל מ-6 חודשים בין בעבודת שירות ובין במאסר ממש.

* ע"פ 16297-07-14 - מ"י נ' סאמר גנאם - מחוזי חיפה - אושרה ענישה של 6 חודשי מאסר בגין שלוש עבירות של התפרצות לרכב בשלושה אירועים (גזר הדין שונה רק בנושא החפפת העונשים המותנים) - כחודשיים לכל עבירת התפרצות.

* עפ"ג 20857-03-15 - מחוזי חיפה -סאהגי'אן - אושר עונש מאסר בן 12 חודשים לשלוש עבירות התפרצות לבניין וכל חמשת המאסרים המותנים הופעלו בחופף - כ-4 חודשים לכל עבירה.

* עפ"ג 7043-10-15 - מחוזי חיפה - קוגן - אושר עונש של 8 חודשי מאסר בגין שלוש עבירות - התפרצות למבנה, התפרצות לרכב וכן גניבה. כשלושה חודשים לכל עבירה. מאסרים מותנים הופעלו בחופף.

* ע"פ 21473-05-16 - מ"י נ' אלון - מחוזי חיפה - אושרה ענישה של עשרה חודשי מאסר בגין מספר עבירות - התפרצויות ועבירות נוספות, למרות שעבירת התפרצות אחת בוצעה בעת שהמשיב אמור היה לשהות במעצר בית. העונשים המותנים הופעלו באופן חופף.
מכאן עולה כי בגין כל עבירת התפרצות - חודשים ספורים.

* ע"פ 32152-08-16 - אלמשעלי - מחוזי חיפה - הופחת עונש מאסר שהוטל על נאשם - בגין איום, התפרצות לדירה ותקיפת בעלת הדירה, בין היתר בגין היותו נתון בתנאים מגבילים זמן ממושך יחסית.

בוטל כליל עונש המאסר המצטבר. נקבע כי עונש המאסר יקוצר לחודשיים וכי ירוצה במלואו בחופף למאסר על תנאי שהופעל (סה"כ 12 חודשי מאסר, כמשך התנאי).

* ע"פ 19084-11-16 - קיפלמרים נ' מ"י - מחוזי מרכז - הוטל עונש מאסר בפועל בן 9 חודשים, שהוטל על המערער לאחר שהורשע בביצוע מספר עבירות, ביניהן - התפרצות לדירה וגניבה מתוכה. נקבע כי המערער ירצה - 6 חודשי מאסר בעבודת שירות.

אשר לפסיקה בנסיבות בהן שירות המבחן ממליץ על מסלול טיפולי ייעודי

* ע"פ 4158/05 - מדינת ישראל נ' פארג', הוחלט **בביהמ"ש העליון** לאשר מבחן טיפולי ל-18 חודשים שהוטל בבית משפט מחוזי תל אביב. הנאשם הורשע בעבירות התפרצות ובהחזקת 1,926 טבליות וכן 270 גרם קוקאין ואבקה המשמשת לערבוב הסם במשקל של 403 גרם . מבחן הטיפול הוטל לנוכח המסלול הטיפולי והסיכוי לשיקום.

* ע"פ 8092/04 - ישראל חביב נ' מדינת ישראל. התקבל **בבימ"ש עליון** ערעורו של נאשם על עונש מאסר בן 40 חודשים וקנס בסך 30,000 ₪ שהוטלו עליו בבימ"ש מחוזי ירושלים. המערער הורשע בביצוע עבירות סחר בסם והחזקת סם שלא לשימוש עצמי. הסמים נמכרו לסוכן משטרתי. העיסקאות בוצעו במשקלים של 5 ק"ג קנבוס, 1 ק"ג קנבוס, 7.5 ק"ג קנבוס. כן סוכם עם הסוכן כי המערער ימכור לו 20 ק"ג קנבוס ואכן המערער החזיק בסם זה בכמות של 19.93 ק"ג נטו, בסמוך לנקודת המפגש עם הסוכן. כן צורפו לתיק העיקרי תיקים שעניינם החזקת סכין, זיוף ועבירה כלפי שוטרים.

לחובת המערער היה עבר פלילי כבד והוא ריצה מספר מאסרים (ביהמ"ש העליון ציין כי "המערער היה עד לעת האחרונה עבריין מועד רב מעללים"). למרות זאת בוטל עונש המאסר והוטל עליו של"צ בהיקף 600 שעות. בנוסף הוקטן סכום הקנס, והושת מבחן טיפולי למשך 18 חודשים. גם כאן הודגשה חשיבות השיקום ותרומתו לאינטרס הציבורי.

* ע"פ 8087/03 מיכאל כהן נ' מדינת ישראל. הוחלט **בבימ"ש עליון** להטיל על מערער 600 שעות של"צ ומבחן, במקביל להארכת מאסר על תנאי שהיה תלוי נגדו - הנאשם הורשע בבימ"ש מחוזי תל אביב בעבירת שוד בצוותא, גניבות רכב, שבל"ר, הונאה, תקיפה לשם גניבה ועבירות נוספות. הופעל נגדו מאסר על תנאי ובסה"כ הוטלו עליו בבימ"ש מחוזי 6 שנות מאסר לריצוי בפועל.

לנוכח התהליך הטיפולי והפן השיקומי בוטל עונש המאסר כליל ועל המערער הוטלו, כאמור, של"צ ומבחן וכן הוארך העונש המותנה שהיה תלוי נגדו. זאת למרות ריבוי העבירות, חומרתן ועברו הפלילי המכביד.

* במסגרת ע"פ 4041/06, אברהם אשורוב נ' מדינת ישראל, הוחלט **בביהמ"ש העליון** לבטל עונש מאסר שהוטל על נאשם בבימ"ש מחוזי באר שבע, שכלל הפעלת עונש מותנה. הנאשם הורשע בביצוע

שוד. באותו מקרה שולב הנאשם בטיפול לנפגעי סמים ונטל חלק במפגשים פרטניים וקבוצתיים. למרות שנקבע כי המערער נמצא בתחילתה של דרך ארוכה שעלולה להיות רצופה במכשולים, קבע ביהמ"ש כי לא יהא זה נכון לשלוח את המערער לשאת בעונש מאסר, לנוכח האפשרות כי עדיין ניתן לבלום הידרדרות. בנסיבות אלה, הוארך עונש מותנה שהיה תלוי נגד הנאשם והוטל עליו מבחן וכן של"צ.

*** בעניין חשיבות מתן משקל משמעותי להליך שיקום - אוחיון - בימ"ש עליון, בסיפא לסעיף 10 לפסק הדין, חוזר ביהמ"ש העליון על שלושת הנימוקים להעדפת תהליך טיפולי:**

"ראשית, מבחינת האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ובטחונו, שיקומו של עבריין מועד תורם לקיומה של ציפייה כי לא יחזור לעולם הפשע. ציפייה זו מקדמת את טובת הציבור ומתיישבת עם אינטרס חברתי רחב. שנית, מבחינת העבריין, השיקום המוצלח פותח בפניו אופקי-חיים חדשים, ולראשונה עולה תקוה כי יוכל לפנות לדרך חיים בונה, שבה יוכל להשתלב באורח חיים יציב וקונסטרוקטיבי. ושלישית, מבחינת שירותי השיקום והרווחה, חשוב לטעת את התודעה כי יש טעם ותוחלת בהשקעת משאבים חומריים ואנושיים בפעולות שיקום עבריינים, וכי מקום שפעולות אלה מניבות פרי, ישנה התחשבות בכך בתהליך הענישה וננקטים אמצעים המאפשרים ככל הניתן את הותרת תוצאות השיקום על כנן, בלא העמדתן בסכנה..."

בעניין אוחיון - הופחת באופן משמעותי עונש מאסר של 54 חודשים שהוטל בבימ"ש שלום ואושר בבימ"ש מחוזי. המערער הורשע בביצוע מספר עבירות שעניינן התפרצויות לדירות קשישים וגניבות מתוכן (9 עבירות מסוג זה), הונאה בכרטיסי אשראי והחזקת סם שלא לשימוש עצמי. לחובת המערער עמד עברו הפלילי החריג בחומרתו ובהיקפו.

ביהמ"ש העליון הפחית מן העונש שנגזר עליו 18 חודשי מאסר, למרות חומרתן החריגה של העבירות כלפי הקשישים חסרי הישע ולמרות העובדה שכל עבירות ההתפרצויות היו מתוכננות, מתוחכמות ובוצעו בחבורה. זאת מאחר וביהמ"ש סבר כי יש סיכוי לשיקומו של הנאשם, לאחר שחרורו.

*** ע"פ 5291-12 - אבו האני נ' מ"י - ביהמ"ש העליון הטיל של"צ במקום מאסר בעבודת שירות, זאת לנוכח צפי שיקומו בעבירה שעניינה דרישת נכס באיומים.**

*** ע"פ 2849/13 - מ"י נ' טייצאן - ביהמ"ש העליון - נאשם הורשע בביצוע שלוש עבירות שוד בנסיבות מחמירות, פציעה בנסיבות מחמירות ובשידול להטרדת עד - ביהמ"ש העליון אישר גזר דין של ביהמ"ש המחוזי שגזר על הנאשם מאסר בעבודת שירות ופיקוח מבחן, למרות חוסר אמפטיה כלפי הקורבן, וזאת לנוכח העדפת ענישה הנושאת אלמנטים שיקומיים.**

* ע"פ 6890/15 - מ"י נ' פלוני - ביהמ"ש העליון - אושר פסק דינו של בימ"ש מחוזי שלא להרשיע נאשם שביצע מעשה סדום בילד, בעיקר לנוכח צפי שיקומי.

* ע"פ 4944/15 שרעבי נ' מ"י - ביהמ"ש העליון - הוחלט להקל בעונשו של אחד המערערים ולהעמידו על 6 חודשים בעבודת שירות (חלף 8 חודשים בפועל), לאחר שהורשע בפרשה עבריינית חמורה של גניבת קטנועים, פירוקם וזיופם. זאת לנוכח המלצת שירות המבחן, הגיל הצעיר, העדר עבר פלילי ובעיקר - האופק השיקומי.

לסיום, אני מוצאת לראוי לאזכר את החלטתו של ביהמ"ש המחוזי בחיפה, בעניין סבח - עפ"ג 39953-11-13 בנושא חשיבותו ויתרונותיו של המבחן הטיפולי:

"ככל שנגזר עונש הכולל רכיבי ענישה שאינם חורגים מאלו המפורטים בסעיף 1(1)(ב) לפקודת המבחן כי אז ניתן לשלב ענישה בהעמדת נאשם בפיקוחו של שירות המבחן. שילוב זה מאפשר לבית המשפט לבחון בצורה מתמשכת, וגם לאחר גזירת דינו של הנאשם, אם אכן אותם סיכויי שיקום המצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה מתממשים. היה ואותו סיכוי שנחזה בעת גזירת הדין אינו מתממש והנאשם חוזר לסורו, כי אז פתוחה הדרך בפני בית המשפט לחזור למתחם הענישה אותו קבע מלכתחילה ולגזור עונש ראוי שבבסיסו עקרון ההלימה. אין המדובר בגזר דין שעניינו בעונש מותנה לעניין ביצוע עבירה בעתיד אלא בגזר דין שכולו מותנה והתנאי הוא שסיכויי השיקום שראה בית המשפט לנגד עיניו מתממשים.

השימוש בצו המבחן הופך, בפועל, את גזר הדין לבלתי סופי כאשר הנאשם מכוון בהתנהגותו את סופיות הענישה. יממש ויגשים הנאשם את תכלית הוראת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין ויוכיח כי אין מדובר רק בסיכוי של ממש לשיקום אלא גם בשיקום בפועל, כי אז יהפוך גזר דינו לסופי. לא יעשה כן ויוכיח כי הסיכוי שנחזה בעת שנגזר דינו היה רק למראית עין, יוכל בית המשפט לחזור אל מתחם הענישה שקבע ולגזור על הנאשם עונש נוסף, כפי שיכול היה לעשות עת גזר את דינו לראשונה" (הדגשה שלי, י.א.).

9. בנסיבות העניין, רכיבי גזר הדין כאן מאזנים, במידה סבירה, בין האינטרסים.

מוצגים - בעלים/חילוט/השמדה

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

מזכירות תשלח העתק גזר הדין לצדדים.

עמוד 8

ניתן היום, ט' חשוון תשע"ח, 29 אוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.